

Nro. 19.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Septemberben 4-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Olofz Ország.

Az egyet-nem-értés még meg nem szűnt kedvet-
len jövendő napokkal fenyegetni a' *Cisalpinai* leány
Respublikát. Az ő anyja a' Frantzia Respublika,
némely változtatásokat kívánna tenni az eddig fenn-
állott *Cisalpina* ujj Constitutzióban: itt pedig sokak
vagnak olyanok, a' kik ezen lejendő változást,
vagy azért, hogy előre nem tudják miben fog ál-
lani, vagy ha tudják, magokra nézve jónak nem
találják, egy szóval akár mi okra nézve, nem
akarják kedvelleni, és meg-gátolni kívánják. Ez
okozta, hogy a' *Cisalpinai* Respublikánál lévő Fran-
tzia Követ *Trouve*, midőn közelébről a' 13-dik Au-
gustusi innep' alkalmatosságával *Majlandban*, a'

T

Márs' mezejénn meg-jelent volna, közönséges helyenn tsufszággal illettetett. Nehány személyeket is küldött volt a' *Cisálpinai* Directorium Párisba, ellenkőző jóvaslásokkal, u. m. egy *Visconti*, és egy *Rangone* nevűt, 's-egy *Lahoz* nevű Generálifit; hanem, mint-hogy a' Frantzia Directorium tsak az egy *Serbellonit* akarja, mint *Cisálpinus* Követet, *Párisba* bé fogadni: erre való nézt a' *Cisálpinai* Directorium a' többieket már mind visszfa hivatta *Párisból*, hanem azonban *Serbellonit* sem akarja ott a' maga Követjének tartani, és nem akar neki Követi meg-bizó levelet *Párisba* küldeni.

Frantzia Ország.

Mitsoda változásokat kívánjon a' Frantzia Directorium a' *Cisálpinai* ujj Constitutzióba bé-vinni, ezt ez után tudjuk meg: hanem akár mik, jók vagy rozfszak légyenek azok, elég hozzá, hogy már némely *Párisi* levelek, a' melyeknek Irói a' *Cisálpina* Respublika' barátjainak tartatnak lenni, már előre erősen oltsárolni kezdettek mind a' leendő változásokat, mind pedig azoknak mivefsait, némely *Cisálpinus* patriotákat, a' milyen az a' feljebb említett *Majlandi* vólt-Gróf *Serbelloni* is, a' *Párisi* *Cisálpinus* quasi Követ. Ez ellen a' következő keserves tsufolkodásokkal él a' *Journal de Francs* nevű Ujjságnak Irója: — „Ez (igy szoll az Iró), a' 18-dik Fructidor előtt, *Carnot* Királynak o'talmazása által, Nagy Hertzeg, és *Meilandi* fel-fzenteltett Director vólt &c., — Az után szemire hánnya: hogy pénteken bötelefséget efszik; hogy a' Hazafi titulustól irtódzik, azt tsak az mafsainak adja, és magát excellentziásnak tituláltatja; hogy a' Frantzia Directorium előtt tsak az által tette kedvefsé magát, hogy a' Directorok' Szakátsaikat *Parmesan-sajttal* készült pogátságnak sütésekre megtanította; hogy, mint vólt *Majlandi* Director, a' *Cisálpinus* földről még most el sem távozhatott volna,

hanem a' maga lármázó hit-sórsosaitól kénytelenítettettt oda hagyni, &c.

Strasburg, Aug. 21-dikénn: — „

A' *Bernából* ide érkezett uj tudósítások szerént, az ott lévő Frantzia fő vezér Gen. *Schauenburg* olyan parantsolatot vett a' Frantzia Directoriumtól, hogy a' *Graubünd* felé szamos sereggel induljon útnak.

A' Director *Reubel*' egészségin roszszul segített a' Lotháringiában lévő *Plombieresi* ferédő; mint hallatik, sokkal roszszabbul vagyon az ólta, mint addig. — Az útjában mindenütt nagy pompával fogadták azok a' városok, a' mellyekenn keresztül utazott.

Toulonban a' vólt *Velentzei* hadi hajóknak keteteje, *Robert* és *Frontin*, közelébről a' meg = fejeltetődésen és = földoztatodáson által ésvén, Aug. 4-dikénn mint ki-evezhetésre kéfzen lévők, a' kikötő-hely' öblibe ki-állittattak. — Ugyan ezen öblben all Aug. 2-dikától fogva egy *Ligurienne* nevü *Corvette* is, a' mely egy Párisból ide küldetett plánum szerént ugy vagyon épittetve, hogy 8 részekre osztatódhatván, szekerekenn alkalmason hordoztathatnak imide amoda.

A' *Rajstadi* Frantzia Követek közzül, most egyik majd másik jö's-megyén onnét *Párisba* 's-meg vizsgálja *Rajstadi*ba. *Roberjeot* Aug. 14-dikénn tért Párisból vizsgálja a' Congreissre. *Jean-de-Brie* pedig az után vagy két napok mulva utazott-el *Rajstadból* *Párisba*.

Gen. *Baraguey-d'-Hilliers*' nyugodalomra bortsáttatott. Mitsoda maga-viseletéért, még nem tudatik. Hallatik, hogy a' maga meg-itéltetését, 's-ügyének fontos meg-viásgáltattatását kívánná a' Directoriumtól. Az ő nyugodalomra lett bortsáttatódása annyival nagyobb sensátziót okozott némelyekben a' Párisiak közzül, hogy ő az egész

Olofz országai háboruban hűséges társa volt *Gen Bonaparténak*.

Hadi Minifter *Scherer* is rendeléft vett közelebről a' Directóriumtól, a' melyben olyan megjegyzéssel neveztetnek-meg vagy négy fzemélyek az ő Cancelláriája-béli tilzt-viselők közzül, hogy őket el-botsátván, egyenes, alkalmatos, és igazi Respublikai hajlandósággal biró embereket vegyen-fel helyettek a' maga Cancelláriájába a' nevezett Minifter.

A' Frantzia levegői-útozók folytatják a' magok útazásaikat. *Garnerin* harmad-magával ment-fel közelebről, a' melynek alkalmatosságával egy matskát épségben le-botsátott a' *paraschüt*' segedelmé által a' föld szinire. — *Blanchard* hasonló-képen, Aug. 13-dikánn tett *Rouenben* egy ilyen útát, a' melyről egy olyan *Reisebeschreibungot* is adott ki, mint *Garnerin* a' minap, mikor a' leánkával oda fenn járt vólt. — Irja *Blanchard*, hogy 6 golyobisokkal evezett-fel. *Pugh* nevü hazafi is felment véle. Ő is, még minekelötte a' fellegeket meghaladták volna, minden sérelem nélkül botsátott-le egy kutyát a' földre. Kettödfél orakor indultak-fel; harmadfélkor jönnek találta meg-jukasztani hármat a' golyobisai közzül, mint-hogy annyira meg-kezdettenek vólt felszólni, hogy külömben kétség-kivül ki hasadtanak volna. Ekkor a' fellegek felett valami 3000, a' föld' szine felett pedig valami 5000 rudnyira vóltak. A' föld tsak alig tünt már az ő szemeik elibe. *Pugh* ugy irta-le az alatta lévő fellegeket, mint a' melyek, mint megannyi hóval fedett tetejü kösziklák, úgy tüntenek szemei elibe. Ekkor, mint-hogy már meg éheztenek vólt, ebédkezéshez fogtak. Az után le-botsátkoztak. Le-érkezésekkor még 5 minutum hujja vólt a' három órának. Az *Oise*' Departamentóban egy gabona-földre szállottanak-le, a' hol kétség kívül kárt is fogtak tenni, mint-hogy a' paráztok hozzájuk tsödülték, és palsuft kérték

töllök, mely miatt sok alkalmatlanságot szenvedtek. *Blanchard* egy kitsinyt *ironice* talált felelni a' pafsust kérő parasztnak: ki is tehát *Bazencourtba* bé-fzaladván, azt a' hirt vitte a' Municipalisztifzthez, hogy az égből spion szállott legyen le éppen az ő szomszédságába, melyre nézve azt szükséges leszen árestálni. Az után magok *Blanchardék* is bé-menvén a' Municipális tiszthez *adtestatumot* kértek tőlle a' felöll, hogy ők hány orakor, és mely helyenn szállottanak legyen le a' levegőből. — „Nem hogy *adtestatumot* adna ő (felelt a' Municipális), hanem inkább ők mutassák néki haladék nélkül elő azt a' pafsust, a' melynek ereje szerént erre a' határra jöni bátorokdta., — *Blanchard* azt felelte, hogy miként hozhatott volna ő pafsust az iránt, hogy ő ennek a' helységnek határára jöhessen, holott ő a' maga el-indulásakor telyességgel nem tudhatta azt, hogy ezenn a' határonn-e', vagy pedig másutt valahol fog le-szállani kentelenített, &c. — „Már ez néki mind nem elég (felelt a' Municipális), mert ő nagy petsétes pafsust kíván látni, 's-ha nints nékiek ilyen, ugy innét tovább egy nyomot se mennek., — Nó, hát vagyon e' néktek is tönletzetek és Giljotinotok? (kérdi *Blanchard*) — „Nékünk nintsen se egyik se másik., — Nagy kár (felel *Blanchard*), de én azonban *Gournoi* felé folytatom útamat. — „Ő nem bánja (mond a' Municipális), hanem oda is négy ember által késérteti-el., — Ugy is történt a' dolog; az embernek, kinek a' gabonáját el-gázólták vólt, a' kárát meg-fizették, és azzal *Gournoi* felé el-útaztak, a' hol az lakosok kétség kívül több hirit hallották *Blanchardnak*, mint *Bazencourtban*: mint-hogy betsüllel fogadták, és a' 4 késerőit, egy kissé hozfzatska orokkal, vizfsza küldötték *Bazencourtba*.

Anglia.

London, Aug. 14-dikénn: — „

„Ide semmi officiális hir-tételek nem érkeztek még máig a' *Mediterraneum* tengerről Admirál *Nelson*tól. —

„Napnyugoti Indiából (az Amériikai szigetekről) 200 terhes hajók érkeztek-meg az Angliai kikötő-helyekbe, a' melyek egyebek között tsak levelet 4000 darabot hoztak onnét Európába, a' melyek itt már most széljel küldöztetnek. — Jamáikából egyedül 145 hajó jött; a' honnét meg lehet ezen szigetnek fontosságát itélni. — Ennek felette az Országló-szék' számára is hoztak 50 ezer Font Sterlinget (500 ezer Forintot), mint önként való hadi segedelmet az azonn szigeten lévő Anglus Colonusoktól. —

„A' nagy hadi kézületeket még meg nem szünt a' Frantziák ellen tétetni az Amériikai Szövetséges Státusok' országló-széke. A' gyalog Regementek' száma 12-tövel szaporittatik, 's-több e' félek.

„Frantzia General *Baraguey-d'Hilliers* oly ígérret alatt botsáttatott a' hadi fogságból Frantzia országba vizsgálja, hogy ha Párisban véghez nem viheti azt, hogy érette egy vagy több Anglus hadi fogjok Frantzia országból Angliába vizsgálja botsáttatsanak, tehát ő maga vizsgálja fog ide 14 napok alatt menni.

Egy Anglus hajó, a' mely Jun. 14-dikénn indulván-meg Kis-Asia szeléről *Smyrna* várossából, minekutánna Juniushnak következendő napjainn a' *Mediterrancumi* és az *Océanus* tengereket végig evezte volna, Augustushnak 4-dikénn a következő ujj-ságokkal érkezett-meg az az Anglus partok melé: — „

„Azt mondja, hogy Julius 16-dikánn az *Archipelagusonn* a' *Scio* szigete mellett lévő tengerszorosban, egy 3 Linea és 7 Fregát hajókból álló Torok hajós sereget talált ellöll. — „Ugyan azon hónapnak 24-dikénn egy Frantzia forma ruhás tífztek-

kel rakodva lévő gályát talált előll, hanem, mivel-hogy el-fzaladott, el nem foghatta. — „Továbbá, midőn Jun. 29-dikénn *Sicilia* mellett *Pafsarótól* 30 *Anglus* mértföld távolságra el-evezett volna, a' hajós Kapitány kemény lövöldözést hallott, a' mely valami fél oráig tartott (Mint-hogy Gen. *Baraguet d'Hilliers* ezen naponn fogattatott-el a' *Siciliai* tengerenn, kétség-kivől azt a' lövöldözést hallotta ez az *Anglus* hajós Kapitány, a' mely az *Anglus Seahors* és *Frantzia Sensible* nevű Fregátok között történt.) — „Jun. 30-dikánn 3 olyan kised *Máltát* hajókat fogott-el, a' melyek a' hajósoktól egészen üresen hagyattatva eveztek fzaadon a' habok tettszére szerént. *Frantzia* zászlók voltak rajtuk; és üres bor-hordókkal rakva, *Sicilia* fele indittattak vólt útra. — „Jul. 3-dikánn az esett érté- sére ugyan ezen *Anglus* hajós Kapitánynak, hogy *Máltából* 4 *Frantzia* Fregátok, eddig ott vólt *Török* tengeri rabokkal rakodva, *Tunis* felé evezte- nek légyen el. — „Az *Admirál Nelson* hajós seré- géről nem tudott semmit. — „Ujjságot sem mon- dott ezeknél többet. —

Irlándiai.

Az apró *Rebellis* csoportoskákkal itt, foly még imitt-amott a' verekedés. — Egy *Wicklovi Holt* ne- vű *Rebellis* Vezér 500-zad magával, sántzolta-el ma- gát *Fonichely* mellett egy hegyen.

Most egy titkos *Comaillsió* foglalatoskodik a' *Rebellisektől* el-fzedetett irásoknak vizsgálásával, a' melyekből ki-jön az ugy nevezett *Szövetséges* *Irlándusoknak* *Frantzia* országgal való egyet-értések.

Batava Respublika.

Az ezen *Respublika'* kofztjánn és zsóldjánn élő *Frantzia* sereg' vezére, *Hatri*, Aug. 12-dikénn *Há- gába* való érkezésekor, ágyu-dörgések által fogadta- tott.

Aug. 13-dikán, még az Interimál-Directorium' ideje alatt, egy Követség érkezett ezen Directoriumtól a' már constituálva lévő Nagy Tanátshoz, a' mely követség *Schimmelpeninknek* (a' mostani Párisi *Batavus* Követnek egy leveléből állott, a' mely ő tőle Párisból küldetett ide) és az fejezték ki benne, hogy mitsoda indulattal legyen a' Frantzia Országlo-szék, a' *Hágában* Jun. 12-dikénn történt tudva lévő változások iránt: Hazafi *Schimmelpenink*, a' mi Párisi Követünk írja (igy szólnak a' Batavus Interimál-Directorok a' Képviselőkhöz) hogy a' midönn ő a' Frantzia Külső dolgokra ügyelő Ministernek hirül adta volna azt, hogy a' mi Törvény-hozó Tanátsaink, a' 12-dik Juniusi változásoknak meg-esések után, már a' Constitutzió betüi szerént való valósfztások által illendően orgánizáltattódtak, néki így felelt az említett Frantzia Minister: — „A' Frantzia Respublika' valóságos indulattal részeseül ezen fontos történetből, és semmit is hathotósabban nem oiajt, mint-hogy a' *Batava* Respublika' Törvény-hozó Gyülease, a' Constitutzió mellett való chivség által állandóúul egy oly köziklának maradjon, a' melybe minden factziók meg-ütödvén el-enyészzenek, &c. “

A' *Hollandiai* partok mellett a' kereskedésnek felettébb való kárával folyó zabolátlanságaikról a' préda-hajóknak (Kapereknek), emlékeztünk vólt a' közelébbi Kurirban. Már a' Törvényhozó Tanátsokban is fontolás alá vétettetett, hogy mi módon lehetne ezen zabolatlan kár-tékonyságnak elejét venni. Most egy előre ezeket decretálták iránta a' Törvény-hozók: — A' *Batava* Respublika' vizeiben és öbleiben, semmi féle préda-hajónak ne legyen szabad 3000 forint birság alatt egy olyan hajót is el rabolni, a' mely valamely neutrális-zászlóval evez-bé oda, vagy pedig a' *Batava* Respublika' Szövetségesei közzül valamely.knek tulajdona: így szinten, ha idegen vizekenn és tengerekenn fog is el valaki ilyen tulajdonságu

kajókat, azokat néki hasonló büntetés alatt ne legyen szabad a' Respublikának egyik kikötő-helylyébe is bé-hozni.

A' már jól esméretes 12-dik Juniusi változások által meg-buktatott pártnak még meg-lévő némely maradványai, igen hathatóson kezdtek volt még a' közelébb múlt Augustusban is, nevezetesen Amsterdamban jelengetni, hogy ők is ébren vagynak, és csak alkalmatóságot láthatnának reá, azonnal meg-éreztetni próbálnak ők is a' magok kedvetlenségeknél következőseit. Az ez előtt zsóldonn volt, hanem arról Jun. 12-dike után el-botsáttatott munkásoknak a' sorsát is fogásul vették közelébről a' nyughatatlanok a' zudulásnak gerjesztésére. Nagy lármával a' Város háza' elibe tojakodtak, és ott fenn-kangonn kívánták, hogy az el-botsáttatott munkásokat vegyék vízfza a' magok előbbeni állapotjukra. Fenyegetőztek is. Egy Municipális személyel, a' ki azért jött volt ki a' Tanáts-házból a' lármázók közzé, hogy tsendesítse őket még rútul is bántak. A' piatzone özfze-seregelve lévő polgárság; azért-e', hogy a' lármázók' számához-képpelt gyenge erővel lenni gondolta magát? vagy pedig egyéb okból? elég, hogy ő csak halgatva nézte a' dólgek' folyását. Az alatt lovas polgárság is érkezett: hanem az is eppen csak annyit használta a' kuraszit, mint a' gyalogság. Végezetre Frantzia fegyvereseknek kellett elő rukkólni, és azok ofzlatták el a' lármázókat. — Az ólta már keményebetske eszköök is vétettettek elő; a' közönséges helyekenn való revoluziós orálások meg-tiltattak, 's-több e'-félék: 's-az ólta már a' tsendefség is helyre kezdett állani.

Német Ország.

A' Raftadti Congressusonn folyó ujjabb dólgek: —

Tudjuk, hogy a' Német Birodalmi Deputatzió' Conclusumait a' Császári telyes hatalmu Minifter

Gróf *Metternich* szokta a' Frantzia Követségnek által adni. A' Frantzia Követség hasonló-képpen ezen telyes hatalmu Ministernek szokta kezébe adni a' maga feleleteit és ki-nyilatkoztatásait, ki is az után szokta azt a' Birodalmi Deputatzió' elibe terjeszteni. — A' mi 15-dik és 16-dik Kurirjainkban le vólt környülállásoson írva, az, hogy a' Birodalmi Deputatzió mit concludált légyen a' Frantzia Követségtől néki által küldetett 7 czikkejekre nézve. A' 3-dik cikkely illete vólt *Ehrenbreitstein* várának le-rontatódását. — A' Császári telyes hatalmu Minister, minekelötte a' Birodalmi Deputatzió'nak valamely conclusumát, a' Frantzia Követségnek kezébe adná, azt sanctzionálni, az az, a' maga helybe-hagyása által is meg-erősíteni szokta, és ugy szolgáltatja az után a' Frantzia Követség' kezébe — Az itt mingyár említett hét cikkelyekre tétetett Conclusumát is a' Birodalmi Deputatzió'nak, a' 3-dik cikkely' nélkül és ilyen megjegyzéssel közlötte vólt a' Császári Minister Aug. 11-dikénn a' Frantzia Követséggel, hogy az erről való kinyilatkoztatást magának fenn tartja. — Ez iránt Aug. 13. dikénn egy jelentést közlött vólt a' Frantzia Követség a' Birodalmi Deputatzióval, a' mely is a' 17-dik Kurirban olvastatott. — Hogy hát ez az 3-dik cikkely' ki-hagyásából származott akadály el-háritódjék, a' Császári telyes hatalmu Minister = és a' Birodalmi Deputatzió = között egy tanátskozás tartattatott Aug. 17-dikénn, a' melyben meg-határozatott, hogy a' Frantzia Követség' 13-dik Augusztusi jelentésére, fontoson a' következő felelet adattalsék: — „

A' Frantzia Követségnek 19-dik Juliusi jelentésében bé-foglaltatva vólt, mind 7 pontokra tett Conclusumában, tökéletesen meg-határozott módon ki-nyilatkoztatva vólt magát a' Birodalmi Deputatzió; nevezetesen pedig a' 3-dik pontra a' következő szavakkal készítette vólt meg a' maga végzését: — „

„A' Birodalmi Deputatzió, hogy mindent, a' mit tsak ezen terhes hivataljában, a' Birodalomnak a' békeiség' kedves következéseivel való meg-örvendeztetésére tzelozó kívánságával meg-egyezőlög véghez vihet, ki-merittsen, meg-határozta, hogy az ezen tekintetben már eddig tett minden érezhető áldozatai mellett is, a' Frantzia Ministereknek arra az igen fájdalmas proiectomjokra — „hogy *Ehrenbreitstein* várának erősségei a' békeiségnek meg-kötése után rontattasanak-el“ — reá álljon — „de tsak oly *sub conditione, sine qua non, et resolutiva*, hogy a' Frantzia Respublika, a' Rénus jobb partja felöll az ő seregei által még el-foglaltatva levő, több erős pontokat, mint *Kehl, Casselt, Sz. Pétert, és Márs* sántzait, hasonló-képpen le-rontva, a' Birodalomnak botsálsa vizsgálja, és a' *Thal-wegenn* innen lévő erősségek közzül egyhez is semmi több prætensiót ne formáljon, hanem mindenikről egészfszen le-mondjon. Mind ezekre nézve pedig, *Ehrenbreitstein* várának körülvétette-tése, ezennel szünnyön-meg, és *Thal-Ehrenbreitsteinnak* azzal való communicatziója állitódjon vizsgálja., —

„Minthogy azonban a' Császári telyes hatalmu Minister Úr ezen 3-dik cikkelyre nézve ki-kötötte magának azt, hogy az erre való ki-nyilatkoztatást egy kevés halasztás után fogja meg-tenni, ehez-képpelt a' Birodalmi Deputatzió is ez úttal tsak ezen körhyülálásnak ki-jelentésére botsátkozhatik ki, bizonyossá tévén egyszersmind arról is a' Frantzia Követséget, hogy a' maga részéről a' békeiségnek munkájához tovább is tüzéfszen hozzá látni kíván a' Deputatzió, meg-határozván egyszersmind, hogy ez a' ki-nyilatkoztatás a' Császári telyes hatalmu Ministernek kezébe adattasék, olyan irás mellett, hogy ezt mennél előbb a' szokott módon szolgáltatsa által a' Frantzia Követségnek.,,

Még az alatt, hogy a' Birodalmi Deputatzió-nak itt le-irt végzése a' Frantzia Követek kezébe érkezett volna, ezek Aug. 20-dikán esmét a' követ,

kező jelentést küldötték a' Birodalmi Deputatzióhoz: —

„A' békecséges alkudozások végett ide rendeltetve lévő Frantzia telyes hatalmu Ministerek, igazságos el-idegenüléssel illetetvén azért, hogy az ő 13-dik Augusztusi jelentések semmi előttök még eddig tudva lévő következést nem miveltek — — ök, az emberiséghez viseltető szívetetből, ezen veszedelemmel fenyegetődző munkatlanságnak állapotjára nézve, a' melybe akarják helyheztetni azon alkudozásokat, a' mellyeknek végezetretsak ugyan egy tzélonn kell meghatározódnia: kéri a' Birodalmi Deputatziót, hogy haladék nélkül és külön-külön mind azokra az el-igazitandó pontokra, a' melyek a' Frantzia Követségnek 1-ső Thermidori (19-dik Juliusi) és 4-dik Messidori (22-dik Juniusi) jelentéseiben, 's - a' többiekben előfordultanak volt, egyenesen (categorice) feleljen. Mely mellett ök, midőn ezen új sürgetés által egy új bizonyosságát mutatják annak a' formális kívánságnak és álhatatos törekedésnek, a' melyel a' Frantzia Országó-fzék a' békecséghhez viseltetik, ki-nyilatkoztatják a' Birodalmi Deputatziónak, hogy ez, feleléssel fog tartozni azokért a' következésekért, a' melyeket a' további halogatások vonhatnak magok után. Költ Rastadtban, Fructidor' 3-dikán (Aug. 20-dikán), a' Frantzia Respublikának 6-dik esztendejében. —

„Bonnier. Jean Debrie. Roberjeot.

Roberjeot, Aug. 16-dikánn érkezett visszsa Párisbol Rastadtba.

Elegyes Jegyzések.

A' Budai Ujjságból a' következő *Petervaradi*, Aug. 19-dikénn költ levelet olvasuk: —

„Lovász 'Sigmund Ur ő Excellentiája néhány Cancellária-béli más személyekkel együtt ide érkezett, olly tzállal, hogy a' *Horváth* ország- és res-

pective szolva *Olofz* orizág- felé menő Hazánk terméseiből álló transportoknak folytatódásokon, szorgalmatoskodják. Ennek felette a' Státus' szükségéire kivántató gabonának vásárlására is maga küldött-eleő Ex.já olyan ahoz értő embereket, a' kik az *Aerarium'* szükségére egyenesen az első kezektől vásárolják öfzfe a' gabonát, hogy ne legyen szükség ugyan azt a' *Speculáns*soktól sokkal nagyobb árron vásárolni.

Felséges Urunk, a' Pesti Sokadalmakra (Vásárookra) más idegen helyekről járó Kereskedőkre nézve azt méltoztatott kegyelmesen rendelni, hogy ezek a' Sokadalomnak első napja előtt, t. i. *Hétfü* előtt, három napokkal előre, az az, már Tsötörtökön hozzá kezdhefsenek az áruláshoz.

* * *

A' *Rénusi* fegyveres seregeknek ide's-tova való ujj mozgásaik még tartanak. — Az úgy nevezett Alsó *Rénusi* yagy *Máintzi* tábor *Avangárdájának* vezére, *Gen. Championet, Hombourgba* (Frankfurttól vagy két mértföld távolságra) tette által a' maga hadi-szállását. — Az egész sereg' fő vezére *Gen. Joubert, Höchstben* járt közelébről; az ő fő hadi szállása eddig *Máintzban* volt, hanem most már *Friedbergbe* rendeltetett által. —

Wisbadenben, a' hol eddig csak 70 *Frantzia* feküdt, most 750 fekszik, és a' feredő kedviért itt mulató számos idegenek el-távoztak. — *Höchstben*, minden házhoz 6 *Frantzia* vagy on bé-szállitva. Hogy a' lakosokonn a' sok szállók terhe valamit könnyebbüljön, némely helységekben a' templomok fordítottak szállásul a' katonaságnak. —

Itt mostanában a' *Frantzia Commisáriusoknak* egy ujj rendelése szerént a' következő mértékre vétetett a' lakosoktól a' katonaságnak adattató ele-

del, u. m: minden köz-emberre $1\frac{1}{2}$ font hús, 3 font kenyér, 2 lóth riskása, vagy pedig e'-helyett 3 lóth hüvejkes vetemény, $1\frac{1}{2}$ kupa ser, napjában; az al-tiszteknek két ennyi; a' tiszteknek pedig fel-felé a' Kapitányig, három ennyi. —

Máintz és Frámkfurt között, mostanság 3 hidakat készítettek a' Frantzia seregek.

* * *

Szörnyű jelenést mivélt az idén Jul. 4-dikénn Német orfzágonn *Thüringában* egy közönségesen ugy nevezetni szokott *szároz*, vagy pedig olyan *Menkö*, a' mely nem gyújt. Ez leg alább, a' melyről itt ízó vagyon, leg kisebb jelét sem hagyta maga után a' tűznek. Különös volt ebben az is, hogy a' nevezett viz partján egy olyan házra-szállott-le, a' mely minden más körülette lévő épületek; malmok, 's-egyebek között leg méjjebb helyen volt épülve; sot ugyan ezen viznek tulsó partja mellett vagynak a' *Grosekhi* magoss bértzek is; még is mind ezen magoss tárgyak között a' leg alattabb lévő házra esett-le. Az ereje felette hathatós volt. Két ágai voltak, a' melyek két utat vettek bé felé a' házba. Egyik utját vette a' lang-fogó falann le-felé. Valami foglaló drótok által özfize járta az egélz fedelet, a' nélkül mindazáltal, hogy a' padlason által hatott volna valahol. A' hol a' drótokat a' padlás-foglalataiban özfize nyargalta, a' mezet 's-egyebet sok helyen le pattogtatta, és sok kerek jnkakat tsinált. A' hol elment, ott a' drótok mind el-enyézték. A' drótokonn rontott-le a' szobába. Innét a' Kamarába vette magát, a' hol a' padlás' ajján végig az ablakonn futott el, és esmét a' kö-falba ment-bé, de nem ki felé kerelztül rajta, hanem perpendiculariter fel-felé, az ablak-bölt-hajtásába, a' melynek alkalmazottságával, az, ablakonn ki az időt pénzü *Schultz* ne-

vii ház-gazdának nyak-tsikjáját meg-ütven, azt egy-
 fzeriben meg-ölte. Végezetre a' földbe szaladott-
 te a' falról, és ott enyefzett-el. — A' másik utja,
 mint fel lehetett venni, úgy vólt, hogy a' ház' sze-
 geletének párkányozatját érte leg előbb, a' mely
 meg is szaggattatott általa, és a' szobából a' kémé-
 nyenn szaladt-ki a' konyhára: a' honnét nem nyomoz-
 tathatott tovább. — Mely rend kívül való ereje
 vólt légyen ezen *Menkönek*, meg lehet itélni a'
 maga után hagyott nyomokból: A' ház-fedélnek
 tserepei, a' melyek valami 4000 darabból állotta-
 nak, néhány százat ki-kéve, mind öfzfe tördelöz-
 tek, noha nagy rézfint tsak ugyan a' létezetenn
 maradtanak; az ablakok mind öfzfe rontattattak,
 ki-vévén annak az ablaknak néhány karikáit, a'
 mely mellett *Schultz* meg-ütetett; az ajtók nagy
 erőfzakkal mint fel-nyiltak; néhány vas-sarkak a'
 falból ki-rántattak; a' ház-ajtók a' zárjokkal együtt
 mefzfe ki-hajtódtak; a' házi moboliák meg-káro-
 sítottak; egy ruhás-izekrény széljel törettetett, és
 a' benne lévő ruhák széljel tépettetek; minden
 üveg és föld edények, még a' pintzében is, a' ho-
 va pedig nem ment bé a' *Menkö*, öfzfe törtek,
 &c.

* * *

Itt Bétsbenn, ilyen czimü, a' Magyar Hazának
 esmértetésére kézfittetett tudós munka jött, elein-
 ten, Deák nyelvonn világ' elibe: — „

P. Honorati Novotny

A. S. Cæcilia, clerici regularis e scholis piis

Sciagraphia seu Compendiaria

H U N G A R I A E

veteris et recentioris

Notitia Historico-Politica in qua Status Regni
 Physicns, Historicus, Politicus, Ecclesiasticns, Lit-
 terarius, Commerciozum, rei militaris, nec non

Administrationis Aerarii ex Probatis Patriae, aliisque Auctorum monumentis succincte Privata opera exponitur, ac eruditorum iudicio subfertur.

Pars I.

Viennæ, apud Franc. Jos. Roetzel
MDCCXCVIII.

Az árra a' két Kötetnek 3 Forint 30 krajtzár. Találtatik: Bétsben a' ki-adónál. — Posenban a' Sweiger és Leeg Könyváros Uraknál — valamint szinten Pestenn és Budán is. — A' nyomtatás — a' betük — és papiros, igen szépek. — A' könyvben elő forduló nevezetes matériákat, meg-mutatja, és előre igen figyelmetessé teszi irántok az Olvasokat, a' fontos tárgyaknak külömb-külob-féleségekre nézve az előre botosított tzim. — Hozzá tartoznak a' három nevezetes Tabellák is:

1) *Chronologica Regum Tabula*, Születéseknek, Uralkodásra való lépéseknek, Meg halálozásoknak, és Elejek 's-Uralkodások' elztendeje' számjának mennyiségével együtt. —

2) *Arbor Genealogica stirpis Regiæ Regni Hungariæ*.

3) A' négy *Districtusokra* oszló *Vármegyék* — neveik, hofziaságok, és szélelségek, a' négy-szeg mértföldekhez képpesi való ki-terjedéseik, helységeknek városaiknak és faluiknak száma, az ő adozásoknak mennyisége, lakosaiknak számjok, 's-a' Porták' számjának mennyisége szerént, &c.